

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Екологічна мережа»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 101 Екологія

Освітня програма «Екологія»

Рік навчання 4, семестр 8

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

канд. с.-г. наук, доцент Бережняк Євгеній Михайлович

genybereg1980@gmail.com, beregniakem@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4716>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів світогляду по відношенню до формування екологічної мережі природно-заповідних об'єктів, отриманню систематичних знань щодо особливостей формування екологічної мережі на території України та досвіду провідних європейських держав щодо створення подібних мереж у себе.

Завдання курсу:

Аналіз особливостей побудови екологічної мережі в європейських країнах та в Україні. Набуття студентами знань щодо нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері формування екологічної мережі, науково-методичних принципів її створення, функціональних особливостей структурних елементів екологічної мережі.

Набуття компетентностей:

Набуття компетентностей (відповідно до затвердженої Освітньо-професійної програми за спеціальністю 101 «Екологія»).

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

ФК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПРН16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

ПРН20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
8 семестр				
Модуль 1. Характеристика структурних елементів екомережі, її нормативно-правове забезпечення та значення для довкілля				
Тема 1. Екологічна мережа та її значення для довкілля	2/2/5	Знати і розуміти предмет та завдання вивчення дисципліни «Екологічна мережа».	Виконання практичної роботи №1 щодо мети, завдань і методів досліджень вивчення природоохоронних об'єктів	20 балів
Тема 2. Пан Європейська екологічна мережа та її правова основа формування	2/2/5	Знати мету створення та правову основу формування екологічної мережі Європи. Розуміти суть міжнародних природоохоронних конвенцій	Виконання практичної роботи №2 по міжнародним природоохоронним конвенціям, розуміти мету їх створення, знати критерії щодо збереження біотичного та ландшафтного різноманіття Виконання самостійної роботи №1 та зробити створити схему-ілюстрацію основних етапів створення Європейської екологічної мережі	20 балів 5 балів
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення формування екологічної мережі України	2/0/10	Знати суть основних нормативно-правових актів для формування екологічної мережі Розуміти відповідальність за скоєні порушення у сфері природно-заповідного фонду	Опрацювання теоретичного (лекційного) матеріалу, суть законів, кодексів та інших нормативних документів Виконання самостійної роботи №2. Законспектувати принципи відтворення природного стану елементів екологічної мережі і суть програми щодо її формування	5 балів
Тема 4. Структурна елементи екомережі та їх функціональні можливості	2/0/10	Розуміти принципи формування та схему ключових природних територій екомережі і сполучних	Опрацювання лекційного матеріалу	
Тема 5. Буферні та відновлювальні території, їх функціональні можливості	2/0/10	Розуміти принципи формування та схему буферних і відновлювальних територій екомережі, їх екологічне	Опрацювання лекційного матеріалу	

		значення		
Тема 6. Смарагдова мережа Emerald	4/2/10	Знати основні способи захисту природного середовища визначені Радою Європи Розуміти мету створення Смарагдової мережі Розуміти принципи створення Смарагдової мережі України та знати її сучасний актуальний стан	Виконання практичної роботи №3. Вміти характеризувати водно-болотні угіддя, які отримали статус Рамсарських (записати інформацію), знати причини деградацій водно-болотних угідь основних ареалів поширення водно-болотних угідь на території України та їх важливе значення для підтримки і стабільності біорізноманіття	20 балів
			Проведення тестування за Модуль 1 у системі E-learn	30 балів
			Разом: 100 балів	
Модуль 2. Біорізноманіття екомережі: виклики, загрози, методи досліджень, оцінка, особливості розширення територій				
Тема 7. Особливості формування екологічної мережі	2/2/6	Знати завдання і заходи формування екологічної мережі з метою збереження біорізноманіття Розуміти принципи досвіду Польщі стосовно менеджменту елементів екомережі	Виконання практичної роботи №4. Вміти формувати перелік законодавчих актів, що лежать в основі створення екологічної мережі чітко знати ознаки структурних елементів екомережі	20 балів
Тема 8. Виклики і загрози біорізноманіттю екомережі. Антропогенний вплив на нього України	2/0/6	Знати сім цікавих фактів про біорізноманіття та фактори впливу на нього людей Розуміти основні загрози та виклики біорізноманіттю	Виконання самостійної роботи №3. Надати оцінку значущості району ПЗФ України за загальними показниками	5 балів
Тема 9. Особливості розширення території природно-заповідного фонду	2/2/6	Розуміти принципи вибору ділянок перспективних для заповідання Знати загальні рекомендації із вибору ділянок для створення об'єктів ПЗФ	Виконання практичної роботи №5. Провести розрахунки коефіцієнтів подібності та кількості міграційних шляхів за своїм варіантом Виконання самостійної роботи №4. Надати оцінку значущості району ПЗФ України за спеціалізованими показниками	20 балів 5 балів
Тема 10.	4/0/6	Вміти аналізувати	Опрацювання	

Картографічні методи і геоінформаційні системи у природоохоронній діяльності		картосхеми проєктованих територій екомережі Розуміти рівні опису природних і природно-техногенних об'єктів та їх взаємозв'язків Знати переваги використання ГІС програми «Екомережа»	теоретичного матеріалу	
Тема 11. Регіональна схема екомережі на прикладі областей України	2/3/7	Володіти загальною інформацією щодо головних елементів мережі природно-заповідного фонду певної області Знати ключові території екомережі певної області національного і регіонального значення Розуміти принципи формування регіональної екологічної мережі областей України	Виконання практичної роботи №6. Знати особливості формування ключових територій області, сполучення між біоцентрами, їх природоохоронне значення Проведення тестування за Модуль 1 у системі E-learn Разом: 100 балів	20 балів 30 балів
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання завдань більше, ніж на тиждень без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (максимум – 20% від максимуму). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний або ж сімейні проблеми).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час написання модульних тестових робіт та фінального іспиту – заборонено . Також заборонено і використання мобільних девайсів у ці періоди.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до іспиту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання екзаменів та заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації:

1. Попович, С.Ю. Природно-заповідна справа. Підручник / Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2024. — 392 с.
2. Ващишин М.Я. (2019). Буферні території як структурні елементи національної екомережі. *Право. Людина. Довкілля.* – К., НУБіП України. 10(3). 57-65. <https://doi.org/10.31548/law2019.03.008>
3. Ващишин, М. (2020). Відновлювані території у складі національної екомережі. *Екологічне право*, (8), 120-125.
4. Гетьман В.І. Управління екомережею // *Вісті біосферного заповідника «Асканія-Нова»*. Том 22, 2020. – С. 17-24. <https://doi.org/10.53904/1682-2374/2020-22/3>
5. Іщенко, Н., Скрипник, Л., & Кириченко, А. (2023). Охорона земель природно-заповідного фонду та наповнення ДЗК об'єктами регіональної екомережі із застосуванням ГІС-технологій. *Наука і техніка сьогодні*, (9 (23)). 583-594. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-9\(23\)-583-594](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-9(23)-583-594)
6. Іщук Л.П. Природно-заповідна справа. Навчальний посібник. Біла Церква, 2021. 259 с.
7. Клід, В. В., & Замолока, А. М. (2021). Екологічна мережа України: сучасний стан та перспективи проектування. *Achievements of Ukraine and the EU in ecology, biology, chemistry, geography and agricultural sciences: Collective monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing, 37-52. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-086-5-16>
8. Мерилова І.О. (2021). Передумови та результати формування екологічної мережі України. *Містобудування та територіальне планування*. (78), 356-364. <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.356-364>
9. Петлін В.М., Фесюк В.О., Карпюк З.К. Регіональна екомережа Волинської області // *Український географічний журнал*. 2(114). 2021. - С.31-41. <https://doi.org/10.15407/ugz2021.02.031>
10. Teslovych, M., & Krychevska, D. Деградовані лісові та водно-болотні природні середовища Закарпатської області як потенційні відновлювальні території екомережі. Міжнародна науково-практична конференція «Географічна освіта і наука: виклики і поступ», присвячена 140-річчю географії у Львівському університеті Україна, м. Львів, 18–20 травня 2023 р. 29-34.
11. Ткач, Є. Д., Бунас, А. А., & Охріменко, С. Г. (2022). Особливості формування структури екомережі у Центральному Лісостепу України. *Збалансоване природокористування*, (3), 124-132. <https://doi.org/10.33730/2310-4678.3.2022.268169>